

witzer je izvedel, da je pri Holzgre-goru v Zellbachu namesto lastnega vzeti otrok Kosche bil od tam stanujoče Jere Natan večkrat hudo tepen in da je dne 6. t. m. naglo umrl. Ogled malega mrliča je dognal, da je bil otrok skoraj do kosti suh in da so se na truplu poškodbe poznale. Jera Natan taji, da bi bila otroka ubila. Izročili so jo pa sodnji. Pri obdukciji otroškega mrliča se je dognalo, da je bilo otroku kratko pred smrtjo na vsaki strani štiri reber zlomljenih.

Nezgod. 10 letni posestnikov sin Jožef Hallegger iz Goriacha našel je na polju nerazstreljeno vojaško patrono. Otrok se je s patrono igral. Nakrat se je patrona razstrelila in deček je bil v obrazu težko ranjen. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Žito v cerkvenem stolpu. Iz Molzbichla na Koroskem se poroča: Zadnjič zlezlo je nekaj dečkov v cerkvenem stolpu do nad zvonov in so našli tam — vrečice z žitom, skrite v nekem kotu in pokrite s curjani. Kmalu je to cela vas vedela. Dva moža sta šla tja in našla res šest vrečic z žitom. Dne 4. maja prišel je potem neki orožnik gledat, ki je že deset z žitom napolnjenih vrečic našel. Žito je shranjeval tam sam mežnar. Da bi zaplenjeno žito zopet nazaj dobil, izgovarjal se je v posebni prošnji, da je moral žito v stolpu shranjevati, ker v njegovi hiši baje ni dovolj zračno in ker ima tam tudi miši in podgane. Ali oblasti temu izgovoru gotovo ne bodo verovali.

Meteni pogreb. Iz Maria-Rojacha se piše: Pred kratkim je bil tukajšnji trgovec Ernst Goriup pod veliko udeležbo h grobu spremljan. Ko je hotel zupnik grob blagosloviti, videl je, da se je neki mož v odprti grob vlegel. Bil je to v občini Lindhof živeči Johan Oswald. Z dobrim pripravljenjem zupnika in hitro poklicanih orožnikov se ni moglo ničesar doseči. Vsed tega so morali brčkone blaznega Oswalda s silo iz groba potegniti, da se je zamogel pogreb izvršiti.

Pažar iz Magdalensberga na Koroskem se poroča: Pri posestnici Nezi Kna p.p. po domače Edenlex izbruhnil je na doslej neznan način ogenj in vpepeli stanovanje ter gospodarsko poslopje do zidovja. Medtem ko se je zamoglo živino komaj rešiti, zgorele so vse zaloge krme, pohištvo, obleke in živila. Posestnica ima škodo za 4000 kron.

Ruski vjetnik oropal tovariša. Nedaleč od St. Floriana pri Krasti našli so v gozdu nekega vojno-vjetega Ruca s težkimi ranami na glavi v gozdu ležečega. Prinesli so ga v bolnišnico v St. Veitu. Povedal je, da je z nekim drugim Rusom iz delavnice na Tirolskem pobegnul. Na poti ga je njegov tovariš napadel, ranil in oropal ter je potem pobegnul.

Tatinski plen v stranišću. Čevljarski mojster Peter Sommeregger v Veitensfeldu opazil je dne 31. marca, da mu je nekdo iz omare 490 kron ukradel. Učenec mu je po-zneje povedal, da je pomočnik Franc Regenfelder napravil naznanilo. Ali predno so orožniki došli, vrgel je tat denar v stranišće. K sreči so pa zamogli svoto iz stranišća dobiti.

Goštilna „Zlatorog“ pogorela. Iz Raibla na Koroskem se poroča: Nadaleč znana goštilna „Zlatorog“ v Manthu, ki je last grofa Henckl von Donnersmarck, je v noči na 12. t. m. iz doslej neznanega vzroka pogorela. Le zidovje je ostalo. Večji del krasnega pohištva je postal istotako rop plamena. Škoda se ceni na okroglo 30.000 kron, pa je deloma z ka-varovanjem krita. Vojaki in vjetniki so pod vodstvom inženir-lajtnanta Hansa Schrepfer ogenj omejili in vsaj del pohištva rešili.

Velikanski dobički čeških fabrik. Fabrike sladkorna blaga in šokolade a. dr. preje Marsner v Pragi-Vinogradih izkazujejo čistega dobička 510.390 kron (lansko leto le 369.039 kron) in plačujejo 20% dividende, medtem ko so lansko leto samo 13% plačevali. — „Kolinea“ kanditna in šokoladna fabrika v Kolinu izplačuje celo 40% dividende.

Draga pšenica v Ameriki. Zadnje dni se je cena pšenici v Ameriki izredno dvignila. Danes se plačuje stara pšenica v Novem Jorku 55 K za 100 kg. Pred vojsko leta 1914 je bila cena pšenici na novojorskem trgu štirikrat nižja, t. j. 12—14 K. Vzrok sedanji višji ceni je letošnja izredno slaba letina in trgovska spekulacija. Ameriški listi pišejo, da je bila letos v Ameriki tako slaba letina, kakor že 10 let ne. — Slišijo se glasovi, da se bo tudi za avstrijsko pšenico določila nekoliko višja cena. Kljub dragim pridelovalnim stroškom je bila v Avstriji za pšenico dosedaj v celi Evropi skoro najnižja cena. S kmet-skega stališča je zahteva po boljši pšenični ceni popolnoma opravičena. Vsi industrijski izdelki so se tekom vojske dvignili za več sto odstotkov, samo žitne cene so ostale stare in sicer nižje kot mnogokrat pred vojsko.

Cene za monopolni saharin so sledeče: steklenične T 1 s 25 ploščicami po 0-70 (100-kratna sladkoba) po 25 v, zavitki 5 v, zavitki T 2 s 3000 ploščicami po 00-7 (100-kratna sladkoba) po 2 K 20 v, zavitki 3 K v kristalih po 10 gramov (1440-kratna sladkoba) po 4 K 50 v, zavitki 64 s praškom po 10 gramov (550-kratna sladkoba) po 6 K, zavitki P 5, s praškom po 25 gramov (550-kratna sladkoba) po 15 K. Provizija znaša pri T 1 za prodajo na debelo 2, za prodajo na drobno 4 v, pri T 28 v, oziroma 30 v, pri P 3 3 K 25 v, oziroma 75 v, pri P 4 32 v, oziroma 1 K, pri P 5 1 K, oziroma 2 K 50 v.

Množine premoga in železa v zemlji. Silno naraščanje porabe premoga in železa v zadnjih desetletjih je bilo mnogokrat povod za razmotrivanja, kako dolgo bodo množine teh dveh za tehnično podlago človeške kulture neobhodnih rudnin na razpolago. Zanimivo piše o tem predmetu v „Deutsche Revue“ profesor dr. Branca. Pravi med drugim: Svetovna produkcija premoga je doslej od leta do leta v grozni meri naraščala, tako, da grozi popolno izčrpanje premogovnih množin istotako kot železa. Znani učenjak French je izračunal, da bodo v Evropi izčrpani v 100 do 200 letih premogovni rudniki na Severnem Angleškem, v osrednji Franciji, na osrednjem Češkem, na Saksotškem. V 200 do 350 letih na ostalem Angleškem, na Se-vernem Francoskem, na Nižjem Šlezkem. V 600 do 800 letih v Saarbrücku, Aachen, Westfalskem in Belgiji. V 1000 letih na Gor-njem Šlezkem. Leta 1890 je znašala svetovna produkcija 513 milijonov ton, leta 1900 že 765, leta, 1910 pa že 1143 milijonov ton, od tega 100 milijonov tun rujavega premoga. Nemogoče je preценiti, kako bo to v posameznih deželah naraščalo. Zato so cenitve glede izčrpanja seveda na precej slabih no-gah. Glasov. Obekejeve statistike se pridobi na zemlji vseh kovin in rudnin v vrednosti 27 milijard mark na leto. Vrednost premoga samega znaša 13 in pol milijard mark, železa 4 in pol milijard. Ta način pridobivanja zemeljskih zakladov, ki leže 1 do 1½ km na na debelo v zgornji skorji, se lahko z vso pravico imenuje „rop.“ Za premog se bo morda še našlo kako nadomestilo, težje pa za železo. Zakaj kovine enake trdosti, ki bi se pridobivale, v večjih množinah, doslej še nimamo. Aluminij, ki se sedaj tvori bistveno iz aluminijevih hidratov, bi se lahko pridobival v velikanskih množinah, če se bo po-srečilo ga pridobivati iz aluminijevih silikatov (ilovice itd.). Toda trdina je mala, komaj le 2-4 do 3. Ali je možnost ga napraviti trdega kot železo in jeklo? In če ne — iz česa si bo delalo človeštvo stroje, železniške tračnice, kolosa, poljedelska orodja, orožje?

Značilna volitev na Irskem. Pri volitvi po-slanca v angleško spodnjo zbornico v okraju South-Longford je bil izvoljen kandidat irske revolucionarne stranke „singfeinovec“, Maks Guinness, proti kandidatu irskih nacionalistov, Mac Kenna. Guinness je dobil 1498, Kenna pa 1461 glasov. Guinnessa so podpirali irski protestantje. Guinness se je udeležil zadnje irske revolucije se nahaja še sedaj v ječi.

Oddaja svinjske masti in surovega masla. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa:

Da bode prebivalstvo enakomerno preskrbljeno s svinjsko mastjo in srovim maslom, se sledeče določa: Lastniki svinj morajo slejkoprej oddati predpisano množino špeha ali svinjske masti in sicer od svinj težkih do 60 kg klavne teže 2 kg surove masti, od svinj težkih od 60 do 100 kg 3½ kg surove masti, od svinj težkih od 100 do 150 kg 6 kg surove masti, in od svinj težkih več kakor 150 kg 10 kg surove masti. Dosedaj oddane množine masti ali špeha se vračunajo. Če je n. pr. kdo oddal pozimi od svinje, težke 60 kg, 1½ kg špeha, mora sedaj oddati od tiste svinje samo še ½ kg špeha. Prezemne cene za surovo ali spuščeno svinjsko mast in za špeh se določajo sledeče: Za 1 kg surove svinjske masti ali surovega špeha 7 K 40 v, za spuščeno svinjsko mast pa 8 K 30 v za 1 kg. Pripomni se, da se računa za 6 kg surovega špeha 5 kg spuščene svinjske masti. Nadalje se določa, da morajo lastniki krav oddati gotovo množino surovega masla. To množino bodo določila okrajna glavarstva. Namesto surovega masla se bo lahko oddalo tudi spuščeno maslo. Cena za surovo maslo se določa sledeče: Za surovo maslo 1 kg 6 K 50 v, za spuščeno maslo 8 K za 1 kg. Te cene veljajo za kraj, kjer se je surovo ali spuščeno maslo pridelalo. Okrajna glavarstva so že določila mesto, kam se mora oddajati špeh, svinjska mast, surova in spuščena mast ter ime osebe ali nakupovalca teh predmetov. Zoper tozadevne prestopke je določena denarna globa do 5000 K, oziroma kazen zapora do šest mesecev. — Zupani so dobili glede oddaje masti, špeha in masla od okrajnih glavarstev natančnejša navodila.

mlada detelja kot živila. Ker je važno, da se do nove letine izrabijo vsa živila, ki jih nudi rastlinstvo, se opominja, da mlada detelja, kakor se goji pri nas da je izborno in zelo redilno zelenjavo na način špinače, katera se mora uživati brez ogrožitve zdravja in sploh kakih nevarnosti. Za človeško hrano je detelja najboljša v prvi dobi rasti, dokler ne zraste nad 10 do 15 cm. Kot zelenjavo jo je treba pripravljati svežo in neovnelo kot špinačo. Uporabne so vse vrste detelje. Lucerno pa je treba večkrat popariti pri čemur se mora voba menjati; potem izgubi grenki okus. V kmetikih gospodarstvih se je detelja v mirnih časih že zdavnaj uporabljala kot zelenjava.

Cerkov v spomin na svetovne vojne in na Tržačane, padle za domovino, se bo zgradila v Trstu. V ta namen se je na cesaričin rojstni dan ustanovilo društvo za gradnjo te cerkve, v kateri bodo zapisana na zaobljubljenih tablah imena padlih Tržačanov ter tako izročena v spomin poznejšim rodovom. Po predlogu tržaškega škofa dr. Karlina je bil izvoljen za predsednika namestnik dr. baron Fries-Skene. Častno predsedništvo se ponudi dvornemu višjemu maršalu in bivšemu tržaškemu namestniku Hohenloheju. Zaprosi se Njeno Veličanstvo cesarico, da najblagohotneje blagovoli dovoliti, da se bo cerkev imenovala „spominška vojna cerkev Cesarica Cita“.

Ženske čuvaji na železnihak. Na nekaterih železnihkih postajah se namerava nastaviti kot čuvaje (Weichenwächter) ženske. Natančnejše se zadeva poizve pri postajah.

20 kron za kilo moka plačalo se je te dni po poročilih v Raguzi od neke osebe.

Sinkoštni pondoljak nameravajo letos odpraviti na Nemškem. Ta dan naj bo povsod delavnik.

Počitnice na ljudskih šolah v majniku. Od namestnije v Gradcu se poroča: Ponovno prosilo se je iz poljedelskih krogov, naj se ljudskim šolam z ozirom na silna poljska dela, ki jih je slabo vreme tako zakasnilo, na deželi podelijo 14 dnevne počitnice. Ker so okrajni šolski sveti postavno opravičeni deliti glavne počitnice, je tem na roko dano, opravičnim željam v tem oziru ustreči. Treba se je torej v tem oziru hitro pobrigati pri okrajnem šolskem svetu. Majske počitnice vstajejo se v velike počitnice.

Proti navijanju sadnih cen. Da se nakup vsega sadja po velikih konzervnih tvornicah letos omeji, izdal je urad za ljudsko prehrano prepoved, prodajati sadje pred gotovim rokom.

Tistim fabrikam konzerv in marmelade, ki bodo preje nakupovale, se ne bode več sladkorja oddajalo.

Amerikanska fabrika za strelivo v Hammondu je glasom pariškega „Journala“ v znak zletela.

Aretacija bivšega poslanca Dudykiewicza. „Nowa Reforma“ poroča, da je bil vodja galitskih rusofilov, poslanec Dudykiewicz, ki je začasa umaknjenja Rusov iz Lemberga pobegnil in ki je večkrat rutenske begunce oškodoval zaradi političnih in drugih zločinov obtožen in aretiran. Kakor poročajo ruski listi, se bode imel Dudykiewicz v kratkem pred neko sodnijo ruskih revolucionarjev zagovarjati.

Velikanske povodnji v Archangelsku na Ruskem napravile so ogromno škodo. Mnoštevno parnikov in ladij s tovorom se je potopilo. Vse v mestu zbrane zaloge živila so uničene.

Slovenske Beneške. Zadnjič je poročal „Slovenec“, da spada med narodne zahteve Slovencev tudi priznanje slovenske pokrajine na Beneškem. Ta pokrajina je bila leta 1896 od „narodnega slovenskega trupla“ izrezana in tako „počasni smrti izročena“. Italijani so v ljudstvu sistematično slovenski narodni čut ubili. Slovenski jezik je bil podjarmljen in vsa ta lepa pokrajina tudi od italijanske vlade v gospodarskem in kulturnem oziru zanemarjena. Na slovenskem Beneškem stanuje baje 50.000 Slovencev. — Tako piše glavno glasilo slovenskih klerikalcev. Po našem mnenju ima v tem oziru prav. Kajti še več kot 50.000 po krvi slovenskih prebivalcev biva na Beneškem. In italijanska vlada jim je — zlasti s pomočjo laških katoliških duhovnikov — tekom dolgih let odvzela njih narodnostne posebnosti, pokvarila njih jezik, oropala jim šole, prepovedala slovenske pridige, — skušala jih je enostavno z vsemi sredstvi nasilja poitalijančiti. Žal, da se je tudi v veliki meri posrečilo. . . . Samo nekaj se nam pri vsej tej zadevi čudno zdi; in to je treba povedati, čeprav za gotove ljudi ni posebno prijetno. Zakaj se klerikalni rešitelji slovenskega ljudstva niso pred vojno za beneške Slovence zavzemali? Takrat pač ni bilo treba, potegovati se za nekatoliške, za protikatoliške Srbe; mnogo bolje bi bilo, ko bi že takrat slovenska kulturna javnost iskala zveze s podjarmljenimi beneškimi Slovenci! Uspeh takega dela bi tudi danes v tej grozoviti svetovni vojni čutili. Ali takrat se je raje iskalo stike s Srbi in Črnogorci, se je hotelo Štajersko v prid vsehlovenskih ciljev razdrobiti, se je jokalo o „tužnem Korotanu“, ker ta ni hotel poslušati panslavistične melodije. Na beneške Slovence pa dotični gospodje niso mislili, kakor tudi na izseljence v Ameriko, kateri so danes za svoje nedolžne družine, za svojo narodnost in za avstrijsko domovino izgubljeni. . . . Po toči zvoniti seveda ne pomaga. Ali zdelo se nam je potrebno, napraviti komentar k izvajanju pobožnega in zdaj tudi tako patriotičnega ljubljanskega „Slovenca“.

Zapeljavanje vojnih vjetnikov h požigi in uničevanju. Poskus osrednje sile s pomočjo vojnih vjetnikov oškodovati, se je pred par dnevi zopet dognal: vojne vjetnike se v obliki vojaškega povelja opozarja, da s vtihoapljenimi in drugim sredstvi ter na podlagi posebnih naročil izvršujejo „sabotažo“ (to je zločine potom požiga itd.), da uničujejo setve, povzročajo požige in na ta način osrednjim silam težko gospodarsko škodo prizadevajo. Sovražniki rabijo v ta namen neko tajno pisavo, ki jo na listkih v zivila skrito vtihoapljuje v taborišča vojnih vjetnikov. V nekem zavoju, ki je nosil naslov enega vojnega vjetnika, se je v pogačici spečeno pet takih listkov našlo. Smatrati je, da se to v vseh taborih vojnih vjetnikov dogaja. Obenem so prihajala tudi že poročila, da so pri zadnjem obdelovanju vojni vjetniki setveno blago ali mlade rastline nalašč poškodovali. Vseled tega je potrebna povsod največja previdnost in nadzorovanje, da se že poskuse take organizacije v kali zaduši. Vseled

tega se je na Nemškem začasno paketno pošto za vojne vjetnike vstavilo. Isto odredbo se bode izvršilo tudi v naših taboriščih in delavnih prostorih za vojne vjetnike. Pripomnili bi pa tudi, da naj vsak zasebnik strogo pazi na njemu dodeljene vojne vjetnike.

Zadnji telegrami.

Novi brezuspešni italijanski napadi.

Avstrijsko uradno večerno poročilo.

K.-B. Dunaj, 16. maja. Iz vojno-tiskovnega sklada se od 16. t. sem poroča:

Italijani so svoje napade ob Soči danes dopoldne v polnem obsegu zopet zapričeli. Ne dosegajo nikjer uspehov in pridobivajo velike izgube.

Nemško večerno poročilo.

W.-B. Berlin, 16. maja. Pri dežju in megli je bilo bojno delovanje na zapadni fronti neznatno. Pri Roeuxu in Vauxaillonu prišlo je do krajevnih infanterijskih bojev. V Makedoniji so se severno od Monastira sovražni napadi izjalovili.

Zračni boj nad izlivom Themse.

W.-B. Berlin, 16. maja. Dne 15. maja dopoldne zadela so 3 nemška pomorska letala pred izlivom Themse na neko sovražno letalno brodogradnjo, obstoječo iz 3 letal. Po kratkem ljutem zračnem boju bila so vsa 3 sovražna letala sestreljena. Eno naših letal je bilo poškodovano in se moralo na vodo spustiti; drugo našo letalo vzelo je letalce na krov. Naši torpedni čolni so vzeli poškodovano letalo, ter sovražna letala seboj; en francoski častnik in en podčastnik sta bila vjeta.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Loterijske številke.

Gradec, 9. maja 1917: 44, 81, 71, 55, 57.
Trst, 16. maja 1917: 73, 90, 63, 53, 76.

Ni več zobobola,

ne noči brez spanja. „Fides“ odpravi bolečine pri vtilih zobeh, kakor pri najtrdovratnejših revmatičnih zobnih boleznih, kjer ni pomagalo nobeno sredstvo. Ako ni uspeha, denar nazaj! Cena K 2.—, 3 tube K 5.—, 6 tub K 8.—, Nobenega zobnega kamenja več. Snežno-bele zobe dosežete s „Kif“-milo mlh. Takojšnji učinek. — Cena K 2.—, 3 steklenice K 5.—. Kemery, Raschau I., poštni predal 12.226, Ogrsko. 239

75.000 ur!!!

Vsled vojne sem prisiljen, da 75.000 kosov imitirano srebrnih ur z izbornim 30-urnim anker-repontoar-kočjem, tekočim v rušinskem kamenju, prodam po smešni ceni 1 kos K 10.—, 2 kosa K 10.50, 6 kosov K 57.50, 12 kosov K 103.—, — 4 leta pisane garancije. Imenjava dovoljena brez rizike ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju. Uhren-Zentrale Simon Lustig, Neu-Sandez Nr. 50. 228

Kupim vsako množino

malinovega soka

Vzorci z navedbo cene je poslati takoj na Emil Stiasny, Kolonialwaren, Wien II., Obere Donaustraße 91/7. 233

500 kron

Van plačam, ako moj iztrebnik korenn Ri-bal-sen Vaša karja ocesa, bradavice in v rde kaže ne odpravi v 3 dneh brez bolečin. Cena ene posodice z garancijskim pismom K 175. 3 posodice K 450. 6 posodice K 750. Stotero zahvalnih pism. Kurev, Kaschau Kasau I. poštni predal 12.344 (Ogrsko)

Izvrstna 219

prodajalka

za iztoč. nemškega. slovenskega in hrvatskega jezika zmona. išče službo v kaki kantini na Spodnjem Štajerskem. Naslov se izve pri upravi tega lista.

Eno kolo

in

ena mašina za štrikanje na prodaj pri Marie Damiš, Artiče pri Brezicah. 203

Kuhinjska in svinjska dekla 212

se sprejmeta takoj pri gospej Hermine Toth po domače Soms. Brezno ob Dravi, okraj Mahrenberg.

Hlapec

za govedo, v starosti 17 let ali starejši mož, se sprejme za pašo. Pomagal mu bode tudi en Rus. Vprašanja na gospo Marijo Veršič, posestnico na Bregu pri Ptujju. 217

Učenec

močan in zanesljiv se takoj sprejme pri mesarju in prekajevalcu 220

Francu Urban v Ptujju.

Starejša, izvrstna 224

prodajalka

mešanega blaga kakor

dve učenki

se takoj sprejmeta pri trgovcu mešanega blaga Hans de Toma, Bad Neuhaus (Doberno).

Dobro kolo

s transmisijo, za žago ali mlin na vodo se poceni prodaja pri preje Ružička-žagi v Markovcih.

Vpraša se pri mestnem uradu v Ptujju.

Volarja

1800 227
viničarska šola v Burgwaldu pri Mariboru. Mesečna plača 25 kron in vse prosto.

3 lepi hrasti

8—9 m dolgi in 229

1 debeli kostanj

po zimi podrti, se prodajo. Vprašati je pri Johanu Gregorec, Grajena št. 19 pri Ptujju.

Močni učenec

s polno oskrbo za stavbeno in pohištveno inženirstvo se sprejme pri slovenskem mojstru. Gradec, Herrgottwiesgasse Nr. 198. 226